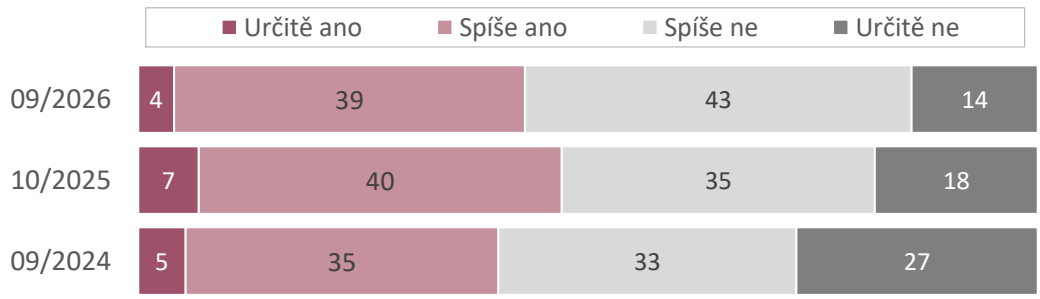
Tisková zpráva analytického ústavu STEM
12. listopadu 2026

Pohled české veřejnosti na fungování demokracie se rok po volbách do PS mírně zhoršil

Podle posledního výzkumu STEM, realizovaného v září 2026, spokojenost veřejnosti s fungováním demokracie za poslední rok mírně klesla, zůstává ale nad předvolební úrovní z roku 2024. Aktuálně vyjadřuje spokojenost 43 % občanů. „Pokles pravděpodobně souvisí se změnou vlády po loňských volbách. U voličů současné opozice výrazně vzrostla nespokojenost, zatímco u voličů vládních stran ANO a SPD spokojenost posílila jen mírně, což tento rozdíl nevyrovnalo a promítlo se i do mírného poklesu na celospolečenské úrovni. Výrazná nespokojenost opozičních voličů přitom zřejmě neplyne jen z toho, že jejich strana není u moci, ale odráží nejspíše i nesouhlas s kroky vládní koalice, které podle nich nemusí být v souladu s demokratickými principy," uvádí analytička STEM Eliška Votavová. Z časové řady je patrné, že převažující nespokojenost s fungováním demokracie je trvalým jevem. „Nespokojenost nemusíme nutně vnímat pouze jako negativní jev – může sloužit také jako impuls k větší aktivitě občanské společnosti a růstu volební účasti," dodává Eliška Votavová. Kriticky lidé hodnotí i to, zda vedoucí představitelé dodržují demokratické principy (nevěří tomu 54 %) a zda je umí v běžném životě uplatňovat veřejnost sama (59 % říká, že ne). Naopak občanské svobody považuje za dostatečně zajištěné 60 % lidí. Polistopadový vývoj hodnotí smíšeně 55 % a dlouhodobě přetrvává názor, že politické strany demokratickou politiku dostatečně nezaručují.

Přibližně rok po volbách do Poslanecké sněmovny, které se konaly v říjnu 2025, pozorujeme mírný pokles spokojenosti se způsobem, jakým u nás funguje demokracie. Spokojena je méně než polovina občanů (43 %), podíl nespokojených tak vzrostl na 57 %. Spokojenost sice klesla oproti období těsně po říjnových volbách, nicméně se stále drží nad předvolební úrovní z roku 2024, kdy bylo spokojeno pouze 40 % občanů. Zajímavé je, že zatímco podíl těch, kdo jsou s fungováním demokracie spíše nespokojeni, oproti loňsku vzrostl o 8 procentních bodů, podíl rozhodně nespokojených naopak dál klesá (o 4 procentní body). Očekávání spojené s výsledky z loňských voleb již zřejmě mírně opadlo, ale stále v určité míře přetrvává. Je patrné, že spokojenost s fungováním demokracie úzce souvisí se spokojeností s aktuální situací v zemi, politickou reprezentací a naplňováním demokratických principů.

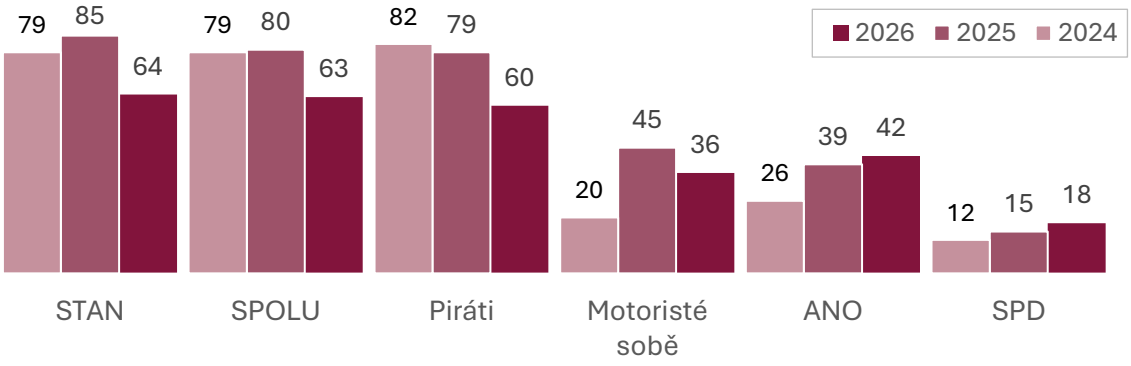
„Jste spokojen(a) se způsobem, jakým funguje demokracie v naší zemi?"

Zdroj: STEM – Trendy 09/2024, 10/2025, 09/2026

To, že se do spokojenosti s fungováním demokracie promítá spokojenost s politickou reprezentací a aktuální situací, je patrné i z následujícího grafu, kde je spokojenost zobrazena podle stran, které občané volili v loňských poslaneckých volbách. U voličů opozice (STAN, SPOLU, Piráti) spokojenost významně klesla, zatímco u voličů vládních stran ANO a SPD pouze mírně vzrostla. Tento nepoměr se pak pravděpodobně promítl i do mírného poklesu spokojenosti na celospolečenské úrovni. Výrazný pokles spokojenosti u voličů opozice tak pravděpodobně není jen reakcí na to, že jimi volená strana není ve vládě, ale může odrážet i nespokojenost s konkrétními kroky současné vládní koalice, které podle části těchto voličů nejsou v souladu s demokratickými principy. U voličů Motoristů spokojenost od loňska klesla o 9 procentních bodů, stále ale zůstává na vyšší úrovni než před loňskými volbami.

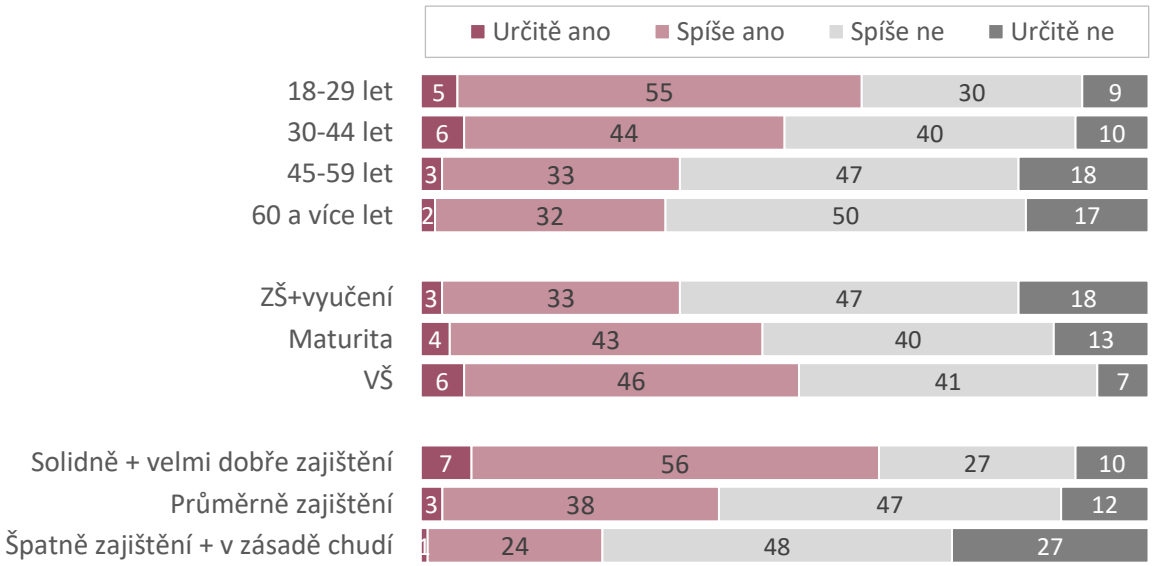
„Jste spokojen(a) se způsobem, jakým funguje demokracie v naší zemi?“ (určitě + spíše ano v %)

Zdroj: STEM – Trendy 09/2024, 10/2025, 09/2026
Poznámka: Pro menší politická uskupení jsou údaje vzhledem k nízkému počtu respondentů pouze orientační.

Kromě významných rozdílů podle politických preferencí souvisí pohled na fungování demokracie také s osobními charakteristikami a podmínkami, ve kterých lidé žijí. S fungováním demokracie jsou tak častěji nespokojeni lidé starší (60 a více let: 67 %), lidé s nižším vzděláním bez maturity (65 %) a lidé z domácností špatně finančně zajištěných (75 %).

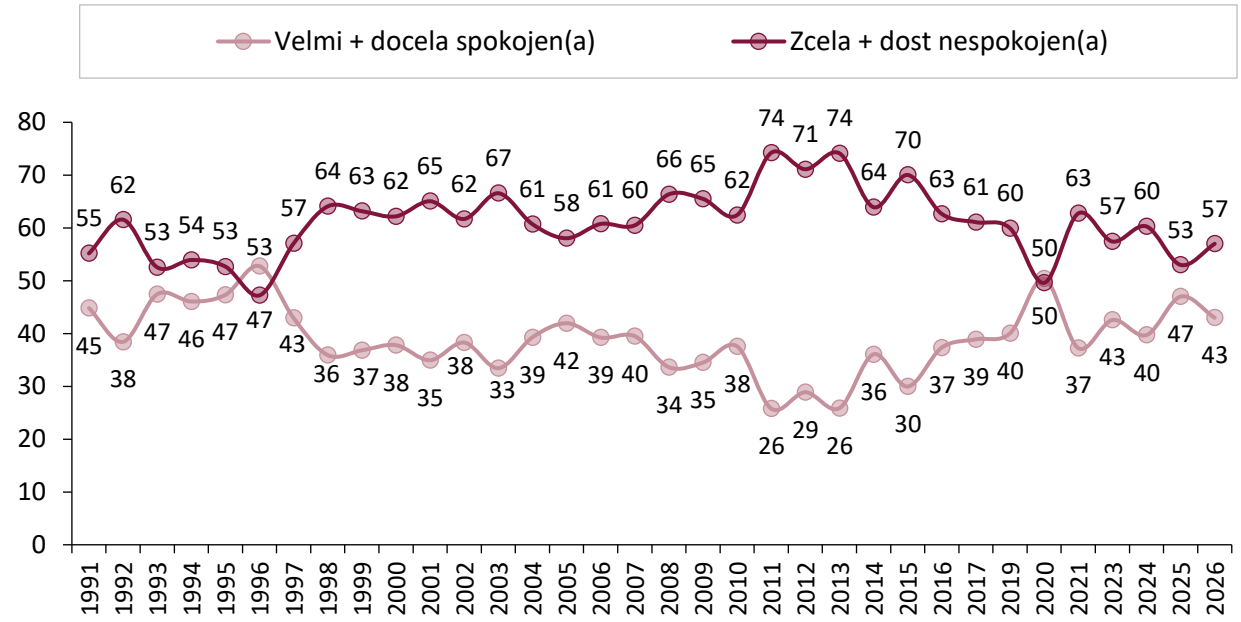
„Jste spokojen(a) se způsobem, jakým funguje demokracie v naší zemi?“

Zdroj: STEM – Trendy 09/2026

Z perspektivy **časové řady STEM od 90. let** je patrné, že převažující nespokojenost s fungováním demokracie je dlouhodobým jevem. Výrazně vyšší byla například v době Nečasovy vlády. U těch, kteří jsou nespokojení s fungováním demokracie, bychom to neměli automaticky číst jako volání „po starých časech“, rozumějme nedemokratických, ale jde spíš o znechucení z toho, co se u nás děje. Není v tom až tak nostalgie, jako spíš aktuální vztek, frustrace a nejistota.

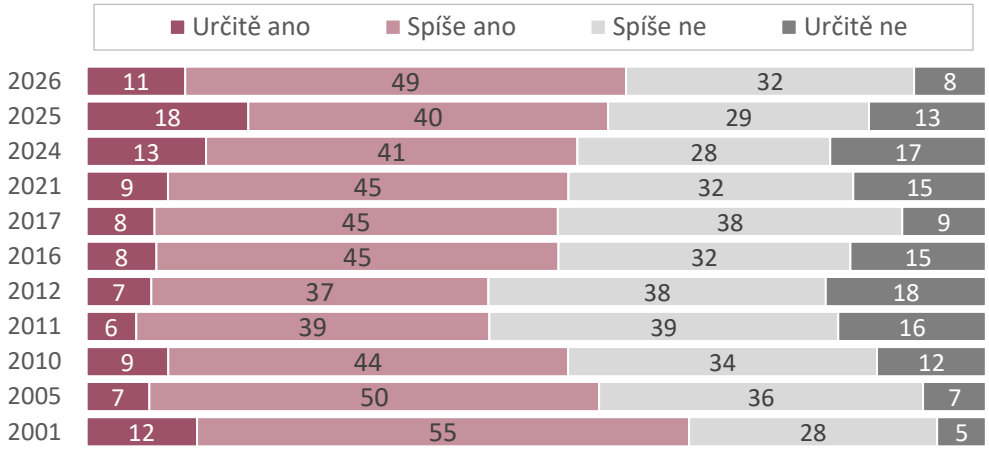
„Jste spokojen(a) se způsobem, jakým funguje demokracie v naší zemi?“

Zdroj: STEM – Trendy 1991–2026

V otázce **občanských svobod** se nyní třípětinová většina občanů (60 %) domnívá, že jsou u nás dostatečně zajištěny. Na rozdíl od spokojenosti s fungováním demokracie, kde podíl spokojených mírně klesl, zde podíl lidí přesvědčených o dostatečné záruce občanských svobod od loňských voleb slabě posílil (o 2 procentní body). Zároveň klesá podíl občanů, kteří jsou přesvědčeni, že tyto svobody rozhodně zaručeny nejsou – z loňských 13 % na současných 8 %. V časové řadě je pak výrazné období v letech 2011–2012, kdy pocit nedostatečného zajištění občanských svobod získal v české společnosti po tuto dobu převahu.

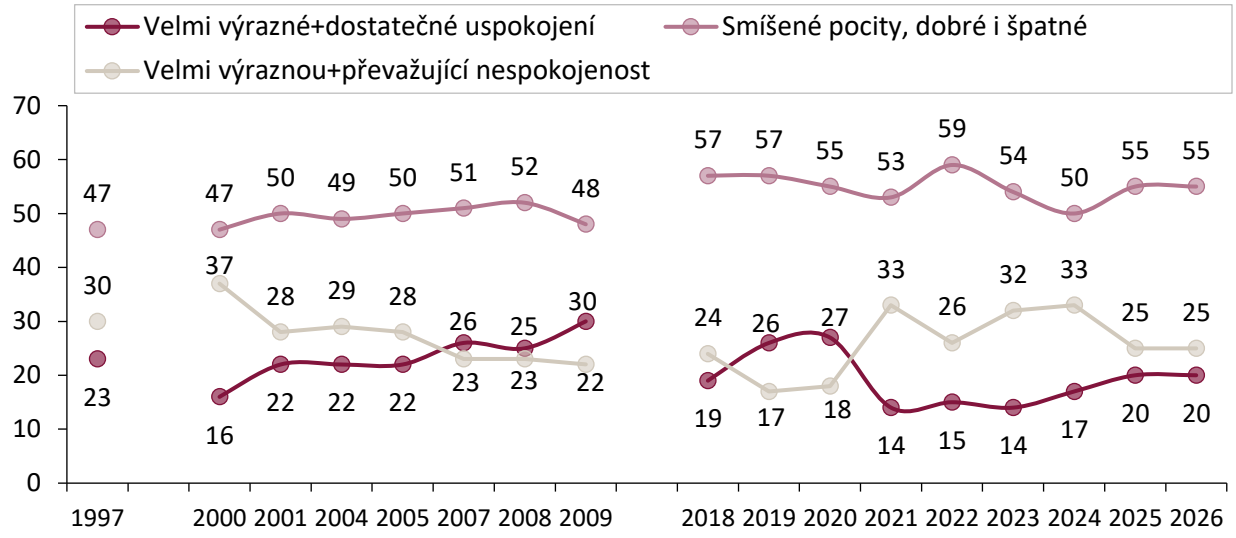
„Jsou občanské svobody v naší zemi dostatečně zaručeny?“

Zdroj: STEM – Trendy 2001–2026

V osobním **hodnocení polistopadového vývoje** v České republice je nejčastějším postojem směs pocitů, dobrých i špatných. K této charakterizaci se přiklání více než polovina obyvatel ČR. Pětina (20 %) českých občanů pociťuje výrazné nebo dostatečné uspokojení z vývoje po roce 1989, čtvrtina (25 %) je naopak výrazně nebo převážně nespokojena. Tyto hodnoty zůstaly od minulého roku stabilní. Z dlouhodobé perspektivy časové řady od roku 1997 je patrné, že podíl těch, kdo jsou s polistopadovým vývojem výslovně spokojeni, je v posledních šesti letech stabilně pod 25 %.

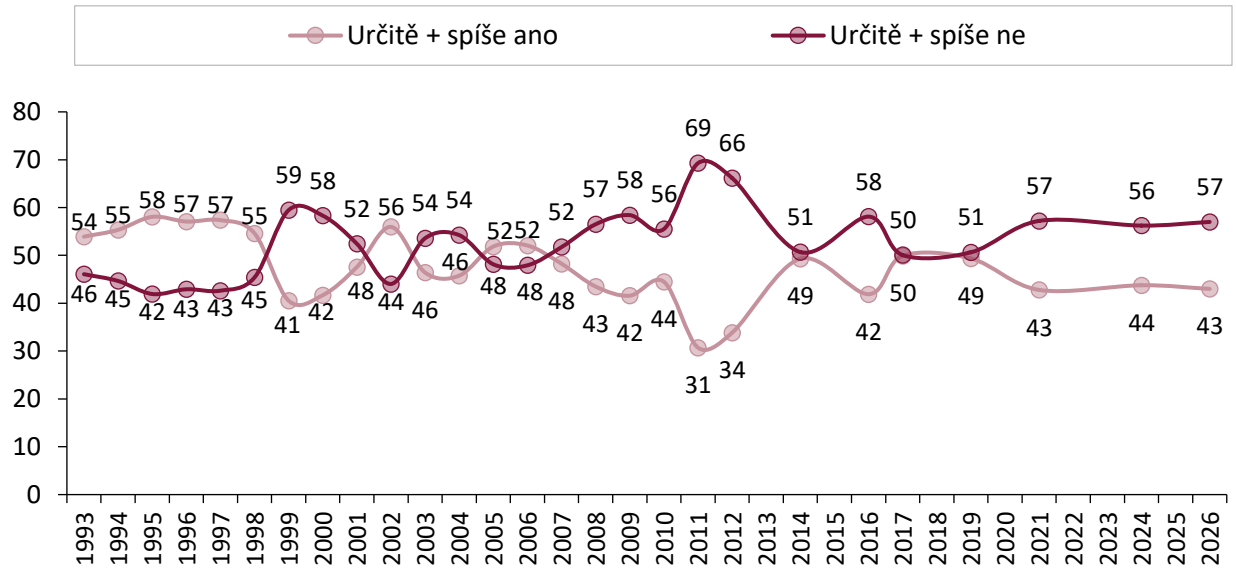
„Zamyslíte-li se nad vývojem u nás v posledních více než třiceti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně:“

Zdroj: STEM – Trendy 1997–2026

Podobný pohled nabízejí i další časové řady STEM. V současnosti se mírně nadpoloviční většina (56 %) domnívá, že politické strany u nás dostatečně nezaručují demokratickou politiku. V 90. letech měla ještě většina opačný názor, ale od roku 2000 začal s drobnými výkyvy převažoval kritický názor. Zvláště silná byla kritika politických stran v letech 2011–2013.

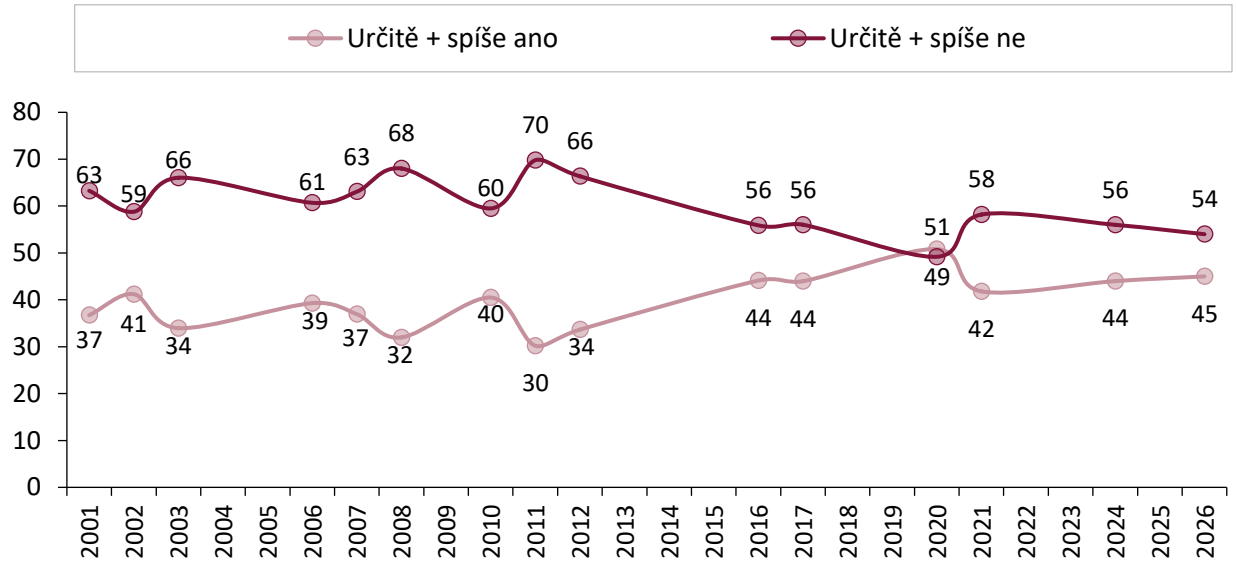
„Myslíte si, že současné politické strany v České republice zaručují demokratickou politiku?“

Zdroj: STEM – Trendy 1993–2026

V tom, zda političtí představitelé zachovávají demokratické postupy, má česká veřejnost dlouhodobě celkem jasno – nikoliv. Z časové řady je zřejmé, že negativní postoj dlouhodobě převažoval nad pozitivním – jedinou výjimkou je rok 2020, kdy se poměr obrátil a zachovávání demokratických principů přiznávalo mírně více lidí (51 %) než těch, kdo byli opačného názoru (49 %). V zářijovém výzkumu byla tato dominance mírně nadpoloviční (54 %), což je méně než na přelomu první dekády 21. století.

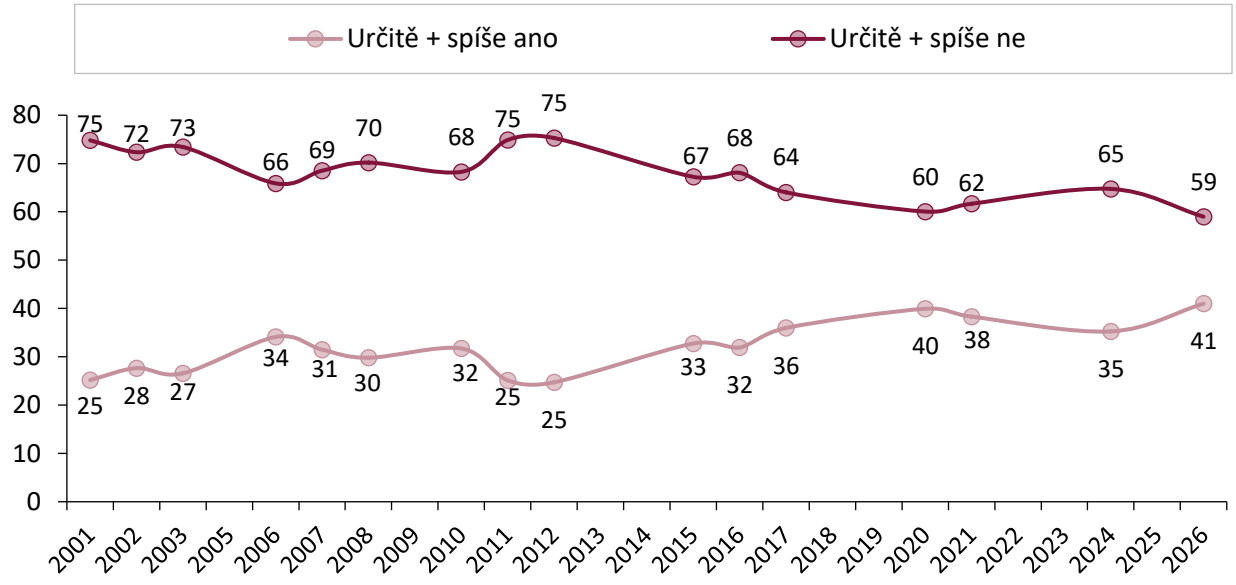
„Zachovávají naši vedoucí představitelé při svém rozhodování demokratické principy?“

Zdroj: STEM – Trendy 2001–2026

Podobně kritičtí jako k politické reprezentaci v souvislosti s realizací demokratických postupů jsou ovšem lidé i k veřejnosti jako takové, aktuálně podle třípětinové většiny občanů (59 %) veřejnost neumí dostatečně uplatňovat demokratické principy v běžném životě. Pozorujeme ovšem od roku 2001 mírný nárůst těch, kteří si myslí, že česká společnost demokratické principy uplatňovat umí (z původních 25 % na současných 41 %).

„Umí naše společnost dostatečně uplatňovat demokratické principy v běžném životě?“

Zdroj: STEM – Trendy 2001–2026

Citovaný výzkum analytického ústavu STEM (www.stem.cz) byl proveden na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let ve dnech 14. až 20. září 2026 v rámci pravidelné výzkumné série Trendy. Sběr dat probíhal metodou kvótního výběru prostřednictvím online dotazování (CAWI). Na otázky odpovědělo 1315 respondentů. Srovnávací data v časových řadách pocházejí ze stejné výzkumné série STEM – Trendy, které jsou realizovány srovnatelně reprezentativní metodikou, na vzorku cca 1000 respondentů.

S mediálními dotazy se prosím obracejte na Annu Urbanovou, manažerku komunikace, která vás nasměruje na jednotlivé výzkumníky. K dispozici je na čísle +420 773 141 098 nebo na adrese anna.urbanova@stem.cz.